

FILEŠ

cena nedozírná

ČTVRTEK 8. PROSINCE 2011

SJEZDAŘKA VONNOVÁ DÁLE VÍTĚZÍ!

strana 4

Provokatér LaChapelle
vystavuje v Rudolfinu

strana 3

Medveděv dorazil do Prahy

Česko-ruské vztahy to asi nezlepší, tvrdí Schwarzenberg

Ruský prezident Dmitrij Medveděv včera s malým zpožděním přiletěl na ruzyňské letiště. V dnešním programu rozplánovaném na minuty nebudou chybět jednání o česko-ruských obchodních vztazích, ale ani kulturní zážitky. Ruského prezidenta doprovází stovka delegátů složená z ekonomických ministrů, novinářů a představitelů firem zainteresovaných v mezinárodním obchodě s Českou republikou.

Hlavním důvodem prezidentské návštěvy jsou podpisy významného balíku bilaterálních smluv týkajících se zejména spolupráce v dopravě, kultuře a zbrojení. Za zmínku stojí především rámcová smlouva o stavbě železnic na Urale, kterou by mělo být pověřeno sdružení firem kolem brněnské OHL ŽS. Jednalo by se o zakázku za téměř 40 miliard korun. Dále by měl být podepsán dodatek o smlouvě ohledně opravy vrtulníků. Letecké opravy Malešice by tak bylo umožněno

opravovat a modernizovat ruské vrtulníky nejen pro českou armádu, ale i pro další zahraniční spojence. K podpisu bude dána také smlouva Vysoké školy ekonomické v Praze s Moskevskou městskou univerzitou o společném bakalářském programu, který se bude vyučovat v Moskvě. Podle informací by se Rusko rádo „zařadilo do fronty“ na dostavení jaderné elektrárny Temelín, což by Medveděv chtěl projednat. Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg (TOP 09) neslibuje celkové zlepšení česko-ruských vztahů.

Hlavní program návštěvy však začal dnes v deset hodin uvítacím ceremoniálem na nádvoří Pražského hradu. Na Hradě dnes budou také probíhat veškerá jednání. Před slavnostním obědem chystají oba státníci podepsat již zmíněné smlouvy. Při něm se šéf Kremlu setká mimo jiné i s českými představiteli pravoslavné církve. Odpoledne v patnáct ho-

din zahájí prezident největší země světa výstavu Carský dvůr pod vládou Romanovců, která se bude pořádat v Císařské konírně Pražského hradu. Poté se setká s českým premiérem Petrem Nečásem. Obě první dámy spolu stráví den v Praze, zejména prohlídkou Pražského hradu.

Zatímco titulní stránky českých médií jsou doslova plny této významné návštěvy, v těch ruských panuje až nebyvalý nezájem. Důvodem by mohla být povolební situace v Rusku. V centru pozornosti českých médií se dnes octne také nadměrné zatýkáni odpůrců politické strany Jednotné Rusko, jejímž představitelem je ruský premiér Vladimír Putin, ale stejně tak i sám prezident.

Českou půdu by měl prezidentský pár spolu s početnou delegací opustit dnes po sedmnácti hodině. Centrum hlavního města Prahy by se tak opět mělo uvolnit.

Jana Samšuková

Poslanci projednávali rozpočet. Školství si polepší, motorky nikoli

Návrh státního rozpočtu se dostal už do třetího čtení. Schodek by měl činit 105 miliard korun, což je o 30 miliard méně než v minulém roce. Nejen opoziční zákonodárci zaskočil optimistický předpoklad růstu ekonomiky v podání ministra financí Miroslava Kalouska (TOP 09). Ten připustil, že rozpočet v průběhu roku 2012 ještě dozná určitých změn.

Zatímco někteří poslanci se věnovali přednášení pozměňova-

cích návrhů, jiní kritiku namířili na náčrt rozpočtu jako celku. S tou nejzásadnější změnou přišel sám Miroslav Kalousek. Snažil se napravit chybu v zákonu o zdanění hazardu. Ten byl nedávno schválen Sněmovnou a obsahuje řadu pozoruhodností. Například umožňuje loterijním firmám, aby samy určovaly, kam poputují jejich daně. Kalousek nabídl miliardu navíc pro ministerstvo školství. Podmínka? Senát musí zpac-

kaný loterijní zákon zastavit.

Dalším významným návrhem bylo přidání 1,2 miliardy korun vysokým školám. Přišli s ním hned tři poslanci. Kromě komunistky Marty Semelové a sociálního demokrata Ivana Ohlídala také bývalý pražský primátor Pavel Bém: „Investice do vzdělání jsou investice do budoucnosti země. Cílem každé rozumné vlády musí být investice do vysokých škol,“ zdůvodnil návrh. S příli-

šnou podporou se ale nesetkal.

Za vtip považoval Miroslav Kalousek návrh komunisty Adama. Ten vysvětloval, kterak je potřeba podpořit závody motorek na Masarykově okruhu v Brně, a to částkou 20 milionů. Podobně dopadlo dalších šest nápadů na vylepšení stávajícího návrhu rozpočtu státních financí na příští rok. Ten nyní čekají už pouze závěrečná schvalování.

Vítek Novák

Slyšela jsem rabíny, jak si povídají o tom, že Bůh odjel na dovolenou

Je to sedmdesát let, co se otevřely brány Terezína. Letos si společnost připomíná hrůzy 2. světové války ve velkém. Po sedmdesáti letech vzpomíná na nacistický teror i Věra Štinglová-Artsteinová. „Všichni kolem nás říkali, že se to k nám nikdy nemůže dostat, že Němci jsou kulturní národ. Nevěřili jsme tomu, že by byli tak brutální a ani jsme tomu věřit nechtěli.“

Roku '41 ale Věra Štinglová se svojí rodinou byla předvolána k deportaci. Všem bylo dovoleno vzít si 50 kg věcí a příruční zavazadlo. Na shromaždišti strávili tři dny čekání, poté byli deportováni do ghetta v polské Lodži. V bývalé třídě o dvaceti metrech čtverečních se rodina musela těsnat s dalšími dvaceti lidmi. Takhle žili půl roku, v lodžském ghettu pak až do srpna 1944. Na otázku, co bylo v Lodži nejhorší, odpovídá: hlad a korupce. Vzájemná nevěřivost, honba za záchranou vlastní rodiny, krádeže a vraždy mezi vězni samotnými, umocněná nekonečným, bezútěšným a všudypřítomným hladem – to vše učinilo z Lodže jedno z nejhorších ghatt druhé světové války.

„To, že to rok co rok bude ještě horší a že existovalo místo ja-

ko Březinka, jsme si nedokázali vůbec představit,“ vzpomíná.

Přesto se tak stalo a roku 1944 rodinu do nejnámějšího „tábora smrti“ převezli.

„Tatínek byl u okýnka dobytčáku a říkal: tady jsme u divného lágru, tady nezastavíme, ty lidi vypadají jako opice, všichni jsou holohlaví a nazí. Ale vlak bohužel zastavil...“ O otce přišly už při rozdělování v vlaku, zůstaly s matkou a sestrou samy.

Osvětlem popisuje jako místo, kde člověk ztratil i o ten poslední kousek důstojnosti, co měl. Každodenní represe, epidemie tyfu, plynování a neustálý pach pálicích se těl, brekot a beznadějí. „Slyšela jsem rabíny, jak si povídají o tom, že Bůh odjel na dovolenou“. Přesto nakonec válku přežili.

„Návrat do Prahy v červnu 1945, to byla neuvěřitelně šťastná chvíle. Viděli jsme Hradčany a všichni jsme plakali“.

Nesmírně těžký vstup do každodenního života vystřídal podlehnutí komunistickým idejím, ale po puči v únoru 1948 sestry rychle vystřízlivěly a ze strany odešly, dokud byl čas.

Štinglová poté studovala fotografii a kameru na FAMU, kterou dodělala jako první žena. Zaměřila se na dokumentaristiku a dětskou tvorbu v ČT, kde strávila více než 40 let.

Dnes žije se svojí sestrou stále v Praze, podílela se na spoustě dokumentů o holocaustu, natáčela pro BBC či Spielbergovu nadaci a bojuje za osvětu antisemitismu.

Ondřej Novák

Nová, přísnější Unie

EU se rozhodla šetřit a předcházet tak situacím, kdy se stát ocitne na hranici bankrotu. Z pondělní německo-francouzské dohody vyplynul předběžný návrh, jak toho dosáhnout. Nejdůležitější je podle ní zřídit rozpočtovou politiku země eurozóny, zajistit kontrolu hospodaření a trestat hříšníky. Návrhy poslala německá kancléřka Merkelová a francouzský prezident Sarkozy v dopise předsedovi Evropské rady do Bruselu. Právě tam začíná dvoudenní schůzka všech sedmadvaceti představitelů států, kde se bude diskutovat o bližších detailech.

Mělo by se jednat převážně o vzniku společného daňového základu pro firmy a zavedení daně z finančních transakcí a dalších zákonech pracovního trhu. Merkelová se Sarkozy dále navrhuje, aby se šéfové vlád země eurozóny scházeli zvláště a častěji, především v období krize. To by se týkalo nejen poslanců, ale i ministrů.

Od této dvoudenní přelomové schůzky se očekává, že přinese odpověď na řešení krize a ujasnění si přísnějších pravidel. Disciplína je totiž podle Sarkozyho jediný lék na krizi.

Michaela Nováková

Bátora se loučí

Úředník Ladislav Bátoru končí své působení na ministerstvu školství jako poradce i v čele hnutí D.O.S.T. Důvodem je to, že se proti jeho kritice některých členů vlády postavil ministr školství Josef Dobeš i někteří Bátorovi blízcí spolupracovníci. Dobeš dokonce uvedl, že Bátorovy výroky jsou již „přes míru“.

Více v komentářích na str. 2
Michaela Nováková

Besser rezignoval

Po několika dnech, kdy se spekulovalo o odchodu ministra kultury, Jiří Besser skutečně končí. Besserova rezignace je spojená s údajnou vazbou na odsouzeného korupčníka Pavla Hrácha. Besser tvrdí, že necítí podporu svých kolegů a dodává, že mu nebyl poskytnut prostor se k celé věci vyjádřit. Premiér Nečas rezignaci přijal.

Více v komentářích na str. 2
Michaela Nováková

Klasika s Gershwinem

PRAHA Tradiční předvánoční koncert řady Gala, realizovaný za podpory hlavního města Prahy, se letos plánuje na 14. prosince. Galavečer je věnován vždy jednomu významnému představiteli klasické hudby, tentokrát jím bude americký skladatel George Gershwin. Koncert proběhne v Kongresovém centru Praha a nabídně výběr nejnámějších skladeb z celého období jeho života – například skladby Američan v Paříži, Summertime nebo Rapsodie v modrém. **Eliška Junková**

V Praze začíná Best Film Fest

PRAHA Čtveřice pražských kin Lucerna, Mat, Atlas a Evald v těchto dnech pořádá festival nejúspěšnějších a divácky nejnavštěvovanějších filmů roku 2011. Seskupení jednosálových biografů láká na pestrý výběr domácích i zahraničních filmů a na lákavé vstupné 69 Kč za lístek. V retrospektivě se objeví například Oscarem ověřený snímek Králova řeč, psychologické drama Melancholie a z české scény historický velkofilm Lidice. Festival trvá do 14.12.

Adam Englund**Kmeny mizí z pultů rychle, za týden se většina vyprodala**

PRAHA Publikace s rudým titulem v popředí a fotografií black-metalisty na pozadí, která vyšla 1. prosince v nákladu 1500 kusů, pojednává o současných subkulturách Prahy. Autorský tým Big Boss v čele s Vladimírem 518 se věnoval několik měsíců zkoumání životního stylu těchto menšin velkoměsta. Pěťadvacet z nich je zmapováno na stránkách knihy v podobě vyjádření jejich zástupců a fotografií od Tomáše Součka. Spojení mezi členy „kmenů“ je různé – od hudebních stylů přes specifický koníček až po sexuální orientaci. Ke čtenáři se tak dostane pětisetstránková sonda do života milovníků kulturistiky, japonské popkultury, vyznačů straight edge či zástupců queer komunity. **Nela Pospíšilová**

„Industriální“ Colours 2012

OSTRAVA Festival Colours of Ostrava loni zažil „alternativní hudební dýchánek“ a letos tomu nebude jinak. V úterý byl potvrzen první zahraniční host festivalu – excentriční, alternativní magové The Flaming Lips. Smršť pestrobarevných balonků, konfetový opar, frontman Wayne Coyne v obří průsvitné kouli válcující končetiny dychtivých fanoušků – jako v psychedelickém divadle.

Festival, který vypukne 12. července a potrvá čtyři dny, čekají i změny. Přestěhuje se do tzv. Dolní oblasti Vítkovic, která je zapsána na seznamu Evropského kulturního dědictví. „Nové místo nabídne kromě venkovních i vnitřních scén oproti původnímu areálu řadu výhod, po kterých volali naši návštěvníci. Například větší prostor, zázemí, hygienu i stanové městečko, vlastní parkoviště a řadu dalších. Festival ale navíc získá na unikátnosti. Dolní oblast Vítkovic fascinuje svojí industriální krásou, hudba i diváci se dostanou do takového prostředí, které nikdo jiný u nás nemá.“ komentovala změnu ředitelka festivalu Zlata Holušová.

Andrea Šafářová

Superstar současné fotografie v Rudolfinu

Hvězdný David LaChapelle do Česka poprvé přivezl rozsáhlou retrospektivu své tvorby. Je jisté, že expozice u návštěvníků vyvolá **protichůdné emoce**. Výstava probíhá v Rudolfinu.

PRAHA Z Michaela Jacksona udělal po jeho smrti archanděla. Courtney Love proměnil v Panu Marii. Experimenty nebyly nikdy Davidu LaChapellovi cizí. Zatímco jedni jeho mnohy provokativní díla obdivují, jiní jeho tvorbou opovrhují. Ostře barevné, výrazně stylizované fotografie, pompéznost hraničící s kým, nahá lidská těla, netradičně zobrazené celebrity, koketování s náboženskými motivy – LaChapelle se nebojí ničeho. Pražská výstava Tak pravil LaChapelle nabízí ale mnohem více – portrét neobyčejně tvůrčího člověka, který neustále posunuje hranice toho, co jsme zvyklí považovat za fotografii.

Vedle autorových nejslavnějších fotografií jsou k vidění i méně známá díla z jeho rané tvorby. Expozice tak nabízí pohled na fotografův pozoruhodný vývoj. Nejstarší snímky pocházejí již z první poloviny 80. let, jsou černobílé se specifickou atmosférou jisté nečasovosti a málokdo by asi hádal, že jejich autorem je právě David LaChapelle. Následuje vlna do let devadesátých, kdy fotograf velkolepě vstoupil do světa reklamy a módy. Z tohoto komerčního období pochází největší část prací, které LaChapelle celosvětově

Fotografie z cyklu Jesus is my homeboy**foto: David LaChapelle**

proslavila. Mezi nimi samozřejmě nechybí ani netradičně komponované portréty známých osobností, ať už se jedná o Pamelu Anderson či Marilyn Mansonu.

Expozice však mapuje také LaChapellovy nekomerční sociální projekty, příkladem může být série Americké vzpomínky (2006-2007), která reflektuje jeho odmítavý postoj vůči politice

G. Bushe. Součástí výstavy jsou také drobnější práce, které kombinují fotografii s dalšími výtvarnými technikami. Pomyslným vrcholem výstavy je pak uveřejnění monumentální apokalyptické

instalace Prám iluzí běsníci ku pravdě, kterou fotograf dokončil v letošním roce. Expozice Tak pravil LaChapelle v Rudolfinu potrvá do 26. 2. 2012.

Barbora Majerová

Akrobat Dagmar Hochové balancuje v galerii Leica

PRAHA Dětská radost v kontrastu s černobílým městem a působivá atmosféra Prahy čtyřicátých až osmdesátých let, to je retrospektivní výstava Akrobat na glóbu života významné české dokumentaristky a reportérky Dagmar Hochové.

Hochová, které letos bylo již pětadesát let, vystudovala Státní grafickou školu pod vedením Jaromíra Funkeho a Josefa Ehma, dvou významných fotografů první poloviny dvacátého století. V roce 1961 odjela na tříměsíční cestu po Vietnamu, odkud přivezla první soubor z cest, na který navázaly další, například z Ruska.

Kdo se těšil právě na cestopisné fotografie Hochové, bude zřejmě zklamán. Kurátor výstavy Tomáš Pospěch se na tuto li-

nii tvorby Dagmar Hochové zaměřil jen velice okrajově. Výstava se soustřeďuje především na zachycení genia loci Prahy v poválečném období. Z černobílé atmosféry města vystupuje na snímcích Hochové bezprostřednost dětského světa, života a vztahů mezi lidmi. Mezi čtyřlístkou snímku najdeme ale také zátiší bez lidí, která jsou přesto zaplněna intenzivní lidskou přítomností.

Pro současnou generaci budou určitě zajímavé fotografie z cyklu Globus smrti, který zobrazuje Matějskou pouť ještě v dobách, kdy se konala na dejvickém Vítězném náměstí.

Výstava Akrobat na glóbu života bude v galerii Leica probíhat až do 8. ledna.

Vojtěch Koval

Rumový deník je až moc opilý, chtělo by to příběh

PRAHA Johnny Depp s rumem v ruce pobaví, škoda, že nedokáže z opilického tlachání vytvořit souvislé vyprávění. Film Rumový deník, který režíroval Bruce Robinson, je adaptací stejnojmenného románu Huntera S. Thompsona.

Sledujeme osudy novináře Paula Kempa (Johnny Depp). Ten přijíždí v roce 1960 do Karibiku psát pro krachující noviny, společnost mu dělají jak opilí ztroskotanci z redakce, tak různé láhve alkoholu. Odtud se odvíjí hned několik příběhových rovin, které však spolu souvisí jen málo. Nekonzistentnost filmu tak zabíjí velký potenciál. Výborní herci a vizuál-

ně bohaté prostředí zachraňují příběh jen zčásti.

Ačkoli jde o drama, komediálních scén, které Deppovi tak sedí, se v něm najde dost – ať už jde o honičku v napodobeninu auta či milostnou scénu přerušnou Hitlerovým ohnivým proslowem. Věčně opilý Kemp pak připomíná Deppovu nejslavnější roli piráta Jacka Sparrowa. U několika momentů, například u účinků drogy kabané do oka, však člověk jen nechápavě krouží hlavou a marně hledá spojitost se zbytkem filmu.

Do opozice s chaotickou redakcí se staví Hal Sanderson (Aaron Eckhart), sebevědomý byznysmen a jeho přítelkyně

Chenault (Amber Heard), do které se novinář zamiluje. S oběma zažívá Kemp různá dobrodružství, ale stejně jako u zbytku filmu, vše končí tak nějak rozpačitě.

Když Kemp na konci odjíždí lodí pryč, máte pocit jako by utíkal od všech otázek, které si pokládáte. Ačkoli u některých filmů otevřeně konce fungují, tady je jich příliš mnoho.

Recenze: film 50 %**Thuong Ly Nguyenová**
redaktorka MF FLEŠE

Maňákův debut metafyzické lásky

PRAHA Šaty z igelitu sestávající z 13 povídek a jsou knižní prvotinou Vratislava Maňáka. Tento mladý absolvent žurnalistiky povídky publikoval již dříve v časopisech Host nebo Tvar. Není tedy mezi spisovateli žádným nováčkem. Na knižním trhu jde ale o debut. V něm se jako v každé prvotině najdou nevyhraněnosti, přehmaty, pokusy, které buď uspějí, nebo ne. To všechno jsem shovívavě přecházel. Více jsem ocenil čtivost knihy. Čtenář se totiž vždy po vleklém úvodu dostává do působivého proudu líčení.

Maňák bohužel, ve snaze své strhující vyprávění dotáhnout, občas přetáhne. Na konci odstavce se tak objevuje věta, která právě řečené shrnuje. Ochuze je zážitek. Stává se to zřídka, ale zanechává to hrózný dojem, i přes svou čtivost.

V povídce Přinesla mě bouřka hledá nápodobu dětství, ale není dost věrný. Nemluví jako osmileté dítě. Slyším z něj předstírání dospělého. Pravda. Je těžké najít rovnováhu, jakou objevil například William Saroyan v Nedělním Zepelínu.

Pisatelský styl se zdatně vyvíjí ještě během četby. Těžko posoudit, zda by nebylo lepší, kdyby autor nastřádal více svých zralých kusů. Na druhou stranu je vzrušující sledovat právě tento vývoj, kdy Maňák v závěru dosahuje skutečné zručnosti.

Je jemný ve vyjadřování, až ostýchavý. Zvládá napjatou komorní atmosféru – hlavně v povídce Mámení prvního válčičku. Tehdy se čtenář stane pozorovatelem dvou stárnoucích žen, jejichž veškerý život se odehrává v čajovém pokoji mezi porcelá-

nem a zvukem hracích hodin.

Postavy Vratislava Maňáka jsou podivní. Autor je posedlý archetypem deviantního hrdiny. Zkoumá ho ze všech stran. Nikdy ale nenudí výběrem prostředí a děje, je neopakovatelný. Ukazuje se jako empatický zpytovatel soběstačných osobností. V povídce Král květovaných povláků dokonce vstupuje do role aktivního vypravěče, který vydává vehementní zájem o stáříčkého, samotářského souseda.

Maňák se v součtu představuje jako metafyzik lásky, aby našel rozhořčení, deziluzi, samotu a stesk. Hledá srdce a zjišťuje, že ono tvar lásky postrádá (jak říká morbidní povídka Řezbář). Jestli je to Maňákova vývojová etapa, nebo jde o bytostný přesvědčení, to zjistím, až se mi do rukou dostane jeho další dílo.

Martin Suriak

